

ТЕСТ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА ЗА VII КЛАС

Прочетете текста и отговорете на въпроси 1. - 6. включително.

В древногръцката поезия ода първоначално е всяко стихотворение, което се пее от хор. По-късно така се наричат стихотворения, пропити с възторжени чувства, които възпяват героични събития и подвизи на велики личности. Най-известни в античната литература са одите на Пиндар, Хораций, Овидий. През епохата на Класицизма одата се популяризира много. Тя се отнася към „висшите жанрове”. Поетиката на Класицизма създава правила, от които поетите се ръководят при написването на одите. В тях трябва да се възпяват героични личности - крале и аристократи, велики събития и победи. С упадъка на Класицизма одата отстъпва първото място на други жанрове. Макар и със съществени изменения в своето съществуване тя е характерна и за Романтизма. Поетите романтици не възпяват царе и придворни герои, а изразяват своето преклонение пред красотата на природата, възвеличават свободолюбиви и хуманистични идеи. В ново време одата като жанр не отмира, както не отмира и лириката на възторга. Съвременният човек също се вълнува от възвишени чувства, също изживява изключителни събития, които предизвикват у него възторг. Върху поетиката на съвременната ода обаче се отразява стремежът към по-голяма естественост в преживяванията, без той да премахва основното - възторжения характер на чувството.

1. Коя е темата на текста?

- А) възникване на одата като жанр
- Б) характерни особености на одата по времето на Класицизма и Романтизма
- В) съвременната ода - наследник на жанра от епохата на Романтизма
- +Г) особености на жанра ода в културните епохи

2. Какъв е видът на текста?

- А) художествен
- +Б) научен
- В) публицистичен
- Г) официално-делови

3. Кое от твърденията е вярно според текста?

- А) В епохата на Класицизма одата като жанр възпява свободолюбиви и хуманистични идеи.
- +Б) Патетичният характер на чувството остава характерен за одата от създаването ѝ до днес.
- В) В ново време поетите се ръководят от правила при написването на одите.
- Г) В епохата на Романтизма одата е отнесена към „висшите жанрове”.

4. Четвъртото и петото изречение в текста са свързани чрез:

- +А) лично местоимение
- Б) показателно местоимение
- В) лексикално повторение
- Г) контекстов синоним

5. Какъв е видът на подчертаното в текста *казуемо трябва да се възпяват* ?

- А) съставно именно казуемо

- Б) просто казуемо
- В) сложно казуемо
- +Г) съставно глаголно казуемо

6. Думата *обаче* в последното изречение от текста е:

- А) противопоставителен съюз
- Б) обособена част
- +В) вметната дума
- Г) подчинителен съюз

7. В коя от посочените думи е допусната правописна грешка?

- А) онагледявам
- +Б) омърлушвам
- В) увековечавам
- Г) удивлявам

8. В кое изречение е допусната правописна грешка?

- А) Сюжетът е композираната от автора съвкупност от събития в епическата творба.
- Б) Експозицията е встъпителна част, в която се представят обстановката и героите.
- В) Хиперболата се гради върху силно преувеличение на количество и качество.
- +Г) Оксиморонът е фигура, при която се съчетават взаимноизключващи се думи.

9. В кое изречение НЕ е допусната правописна грешка?

- +А) Не може да се сгреша христорботевският стих.
- Б) „Немили-недраги” е Иван Вазова повед.
- В) Образът на опълченците е изграден типично по Вазовски.
- Г) Усеща се Христо-Ботевската чувствителност.

10. В кое изречение е допусната правописна грешка?

- А) Отец Евтимий нехае за тревогите на баба Илийца и за здравето на нейното внуче.
- +Б) Нежелаейки да помогне на Илийца, Евтимий се проявява като груб и жесток човек.
- В) Илийца не разпитва бунтовника, за да му даде време спокойно да се нахрани.
- Г) Евтимий е неблагоприятно разположен към Илийца и даже не желае да я изслуша.

11. В кое от изреченията е допусната правописна грешка?

- А) Илийца е шестдесетгодишна.
- +Б) Бунтовникът е двадесет годишен.
- В) Жената е тридесет и пет годишна.
- Г) Джамбалаза е 40-годишен.

**12. При коя от двойките думи отношението е като в посочената двойка?
(Общо условие за задачи 12.-13. включително.)**

лирика - ода

- А) пътепис - поема
- +Б) проза - разказ
- В) белетристика - драма

Г) повест - роман

13. преписвам - приписвам

А) мърляв - немарлив

Б) оглед - неугледен

+В) извеждам - завеждам

Г) предградие - преддверие

14. В кой ред има дума, която НЕ е синоним на останалите?

А) мощен, силен, могъщ

Б) красив, хубав, напет

+В) интересен, привлекателен, актуален

Г) слаб, изтощен, немощен

15. В кой ред фразеологичните словосъчетания са антоними?

А) глътнах си граматиката – не обелвам зъб

+Б) мълчи като риба – мели му устата

В) с лопата да ги ринеш – и куцо, и сакато

Г) плюх си на петите – обрах си крушите

16. С каква част на речта е изразен подлогът в изречението?

Шестицата от първо теглене най-накрая бе спечелена.

А) прилагателно име

Б) числително име

В) причастие

+Г) съществително име

17. Колко местоимения има в изречението? (Запишете в листа за отговори.)

Това, което води Илийца по пътя на доброто, е не само мисълта ѝ за спасението на своето внуче, но и грижата за бунтовника, когото среща в гората.

(Отговор: 5)

18. Кое от изреченията НЕ е просто кратко?

А) Иван захвана да работи.

+Б) Детето продължи играта.

В) Майката и бащата щяха да излизат.

Г) Мъжът трябваше да говори.

19. Какъв е видът на подчертаното сказуемо в изречението? (Запишете в листа за отговори.)

Той просто беше оставил бащината си магазиня, защото му беше омръзнало това тихо, сигурно и егоистично съществуване.

(Отговор: просто сказуемо)

20. В кое изречение е употребено сказуемно определение?

А) Най-после тръгва назад решително.

Б) За миг Македонски е в колебание.

- +В) Македонски се спира слисан.
- Г) Хъшът е снишен в долчето.

21. В кое изречение е употребено съставно глаголно сказуемо?

- +А) Опълченците трябва да защитят честта на родината.
- Б) Опълченците не се отказват от защитата на върха.
- В) Опълченците продължават боя в защита на родината.
- Г) Опълченците решават да устоят докрай на вражеските нападения.

22. Кое изречение НЕ съдържа еднородни части?

- А) Спеше и манастирът, глух и пустинен.
- +Б) Нейните изпечени селски ръце се напънаха.
- В) Водата, черна, страшна, шумеше глухо пред него.
- Г) Македонски върви тихо, равномерно, бодро.

23. Каква синтактична служба изпълнява подчертаната дума в изречението?

(Запишете в листа за отговори)

С оздравяването на внучето баба Илийца е възнаградена за стореното добро.

(Отговор: Приложение)

24. Колко несъгласувани определения има в изречението?

(Запишете в листа за отговори)

„Народен” се наричаше там всякой българин,...който имаше (...) състояние и помагаше по силата си на бедните и презрени останки от героическите чети на Х. Димитра и на Филип Тотя.

(Отговор:4)

25. В коя от подчертаните думи е допусната грешка?

Моралът(А) не позволява на Бръчков – най-младият(Б)+ от хъшовете, да остави сам Знаменосеца (В) в последните мигове от живота (Г) му.

26. В коя от подчертаните думи е допусната граматична грешка?

Баба Илийца разбира, че ладияря (А) го няма, и решава да извади кола (Б), за който е заключена ладията, за да премине на отсрещния(В) бряг, където я чака бунтовника(Г)+.

27. В кое изречение НЕ е допусната граматична грешка?

- А) На връщане от манастира Илийца не открива никой на брега на Искъра.
- +Б) Бунтовникът е човекът, за когото Илийца се опитва да потърси помощ от Евтимий.
- В) Илийца полага всички усилия, за да спаси нейното внуче.
- Г) Евтимий е загрижен само за неговата си безопасност.

28. В кой ред е допусната грешка при употребата на местоименни форми?

- А) Ботевият бунтовник споделя от кого е наследил юнашката си жертвоготовност.
- Б) Никой от опълченците не се сломява пред вражеските нападения на върха.
- +В) Илийца решава, че този, с който ще сподели за срещата си с бунтовника, е игуменът.
- Г) В двора на манастира Евтимий бързо подава на Илийца хляба, за който тя го моли.

29. В кое изречение е допусната граматична грешка?

- +А) Двама турски войника търсят подозрителни лица.
- Б) В селото са дошли няколко войници.
- В) Войниците водят със себе си няколко коня.
- Г) Манастирът има само двама обитатели.

30. В кое изречение НЕ е допусната граматична грешка?

- А) Групата, състояща се от двадесет и двама танцьори, ще пристигнат днес.
- Б) Сиренето и млякото са полезни за костната и мускулната системи.
- В) Съобщиха, че в източната и западна част на страната ще превалява.
- +Г) Много харесвам като звучене френският и испанският език.

31. В кое изречение е спазено правилото за учтива форма?

- А) Господин Иванов, посещавал ли сте нашия град?
- +Б) Госпожо Петрова, радвам се, че сте били на срещата.
- В) Госпожице Георгиева, не знаех, че и Вие сте решила да дойдете.
- Г) Господин Директор, поканени сте да присъствате на тържеството.

32. В кое изречение НЯМА пунктуационна грешка?

- А) Тоя импровизиран мост широк педя и половина, едвам се опираше на краищата на леда.
- Б) На юг беше тъмнината на долчето, на север се разстилаше един неясен хаос пепеляв, неопределен, далечен като сън.
- В) Веднага той съгледа, че недалече, на петдесет крачки разстояние, нещо като човек, увито в черно се мърдаше.
- +Г) Над него висеше пепеляво намръщеното небе на зимата, грозно, мълчаливо, застрашително.

33. В кое изречение НЯМА пунктуационна грешка?

- А) Илийца вижда човешка сянка, която се движи между на дърветата и разбира, че това е бунтовникът.
- +Б) Илийца оставя на бунтовника да се нахрани и го пита откъде идва чак когато тръгват през гората.
- В) Илийца не се сломява, когато, за да премине на другия бряг на Искъра разбира, че трябва да издърпа кола.
- Г) Илийца знае, че, ако съселяните ѝ разберат, че приютява бунтовник, се излага на опасност.

34. В кои позиции трябва да се постави запетая?

Бръчков разбира (1) че притежанията на духа са най-ценното (2) което може да се унаследи (3) и затова отсъжда (4) че примерът на Странджата е най-свят.

- А) 1, 2, 4
- +Б) 1, 2, 3, 4
- В) 2, 3
- Г) 1, 4

35. Колко запетай са пропуснати в изречението?

Тогава Македонски когото това безумно съпротивление докара до беснотия стана прав хвана дъската за единия край опря си крака о корема на влаха и с едно бързо извиване я измъкна из ръцете му издигна я възло и я стовари по главата му с една страшна сила.

- А) седем
- Б) шест
- В) четири
- +Г) пет

36. Какво би означавала прошката на майката за бунтовника от “На прощаване”?

- А) майката няма друг избор и трябва да се примири
- +Б) майката разбира, подкрепя и благославя избора
- В) майката се смилява над сина си
- Г) майката иска да успокои сина си

37. Какво послание НЕ носи в стихотворението „На прощаване” от Хр. Ботев описанието на юнаците, извоювали свободата?

- А) всички Ботеви юнаци са с красива външност
- Б) радостта от извоюването на свободата им придава красота
- +В) красиви са само в очите на посрещачите им
- Г) красотата им символизира красотата на делото

38. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение. Какъв смисъл внушават заветните думи “свобода и смърт юнашка” в стихотворението „На прощаване”?

- +А) Героичният син е изпълнил своя дълг към семейството.
- Б) Свободата се извоюва само от готовия на саможертва.
- В) По пътя към свободата смъртта на героя е неизбежна.
- Г) Готовността да дадеш живота си в името на свободата е вече постигната свобода.

39. Хъшовете от повестта „Немили-недраги” са герои, защото:

- А) гладуват и мръзнат
- Б) презират поробителя
- +В) служат на своя идеал
- Г) изпитват носталгия по миналото

40. Посочете НЕВЕРНИЯ отговор. Защо Бръчков остава до смъртния одър на Странджата?

- А) За Бръчков всеки миг със Странджата е важен, защото се учи от него.
- Б) Моралът не му позволява да изостави стария герой в смъртния му час.
- +В) За да наследи реликвите на умиращия и всичко, което е останало.
- Г) Така младият хъш може да даде своя принос за хъшовската общност.

41. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

Македонски е избран за пратеник на българските хъшове при Левски, защото е:

- А) опитен
- Б) безстрашен

- +В) авантюрист
- Г) решителен

42. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

Думите на Илийца към турчина: „Аго, за бога, направи това добро, помисли, че и ти имаш деца” говорят за:

- А) разбирането, че Бог, здраве и деца правят хората равни
- Б) скритата заплаха от възмездие
- В) убеждението, че доброто се възнаграждава
- +Г) загриженост на Илийца към децата на турчина

43. С кой израз трябва да се продължи изречението: *Това, че е взела от манастира дреха за бунтовника, Илийца счита за грях, защото.....*

- +А) е откраднала от свято място
- Б) е откраднала за четника
- В) е откраднала не това, което трябва
- Г) мотивите за кражбата не са важни за нея

44. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение. Кое мотивира героинята от разказа „Една българка” да помогне на бунтовника?

- А) разбирането, че ще бъде възнаградена за доброто
- Б) принадлежността към християнската вяра
- В) знанието, че тя е единствената, на която четникът разчита
- +Г) обстоятелството, че не успява да сподели с Евтимий за бунтовника

45. Кое от твърденията НЕ се отнася до одата „Опълченците на Шипка”?

- А) Възкресява представата за българския героичен дух.
- +Б) Доказва, че свободата ни е дадена даром.
- В) Съизмерва делото на опълченците с примери от световната история.
- Г) Съчетава легендарно и достоверно.

46. Кой израз от одата „Опълченците на Шипка” НЕ се отнася за турците?

- А) „гъсти орди”
- Б) „идат като тигри”
- В) „черний рояк”
- +Г) „демони черни”

47. В кой от редовете НЕ са свързани вярно творба и герой?

- А) „Една българка” – Джамбалаза
- +Б) „Опълченците на Шипка” – Хасан ага
- В) „Немили-недраги” – Хаджият
- Г) „По жътва” – Никола

48. В кой от редовете вярно са свързани цитат и литературна творба?

- А) „Ще се бием още, братя мили!” – „Опълченците на Шипка”
- Б) „...байрак със словата: свобода или смърт” – „На прощаване”

- В) „свобода и смърт юнашка” – „Немили-недраги”
+Г) „Тая пуста царщина тъй ли се лесно разсипва” – „Една българка”

49. Кое от посочените изразни средства НЕ се открива в стиховете?

*...та сърце, майко, не трае
да гледа турчин, че бесней
над бащино ми огнище...*

- А) синекдоха
+Б) градация
В) метафора
Г) обръщение

50. Кой от литературните термини е излишен?

- А) кулминация
Б) развързка
В) експозиция
+Г) композиция

**Кристиана Стоянова,
учителка в МГ „Д-р Петър Берон”, град Варна**